שבועת הפקדון פרק חמישי שבועות לז.

עין משפט
נר מצוה

להו הזיד בשבועת הפקדון והתרו בו מהו כיון דחידוש הוא דבכל התורה לא אשכחן מזיד דמייתי קרבן והכא מייתי קרבן [א]לא שנא אתרו ביה ולא שנא לא אתרו ביה או דלמא ה"מ היכא דלא אתרו ביה אבל היכא דאתרו ביה מילקא לקי קרבן לא מייתי או דלמא הא והא עבדינא א"ל תנינא חמורה הימנה שבועת הפקדון שחייבין על זדונה מכות ועל שגגתה אשם בכסף שקלים [ב]מדקאמר עליה על זדונה מכות אין קרבן לא ומאי חומרא דניחא ליה לאיניש דמייתי קרבן ולא לילקי [ג]אמר להו רבא בר איתי [ד]מאן תנא זדון שבועת הפקדון לא ניתן לכפרה ר"ש אבל לרבנן קרבן נמי מייתי אמר להו רב כהנא בר מינה דההיא דאנא תנינא לה והכי תנינא לה אחד זדונה ואחד שגגתה אשם בכסף שקלים ומאי חומרא דאילו התם חטאת בת דנקא והכא אשם בכסף שקלים וליגמר מינה דלמא דלא אתרו ביה ל"א ת"ש אין חייבין על שגגתה מה הן חייבין על זדונה אשם בכסף שקלים מאי לאו בדאתרו ביה ה"נ דלא אתרו ביה ת"ש לא אם אמרת בנזיר טמא שכן לוקה תאמר בשבועת הפקדון שאינו לוקה מדקאמר לוקה מכלל דאתרו ביה וקאמר תאמר בשבועת הפקדון שאינו לוקה אבל קרבן מייתי מאי אינו לוקה דאינו נפטר במלקות מכלל דנזיר טמא נפטר במלקות הא קרבן כתיב ביה התם דמייתי קרבן כי היכי דתיחול עליה נזירות בטהרה אמרוה רבנן קמיה דרבה אמר להו מכלל דכי לא אתרו ביה ואיכא עדים מיחייב כפירת דברים בעלמא הוא אלמא קסבר רבה הכופר בממון שיש עליו עדים פטור א"ל רב חנינא לרבה תניא דמסייע לך [ו]וכחש בה [ז]פרט למודה לאחד מן האחין או לאחד מן השותפין [ח]ונשבע על שקר פרט ללוה בשטר וללוה בעדים אמר ליה אי משום הא לא תסיינן באומר לויתי ולא לויתי בעדים לויתי ולא לויתי בשטר ממאי מדקתני וכחש בה פרט למודה לאחד מן האחין או לאחד מן השותפין האי לאחד מן האחין ה"ד אילימא דאודי ליה בפלגא דידיה הא איכא כפירה דאידך אלא לאו דאמרי ליה מתרוינן יזפת [ט]ואמר להו לא מחד מינייכו יזפי דהויא ליה כפירת דברים בעלמא ומדרישא כפירת דברים סיפא נמי כפירת דברים (סימן חובה כיתות דבעל הבית חומר נזירא) ת"ש אינו חייב על שגגתה ומהו חייב על זדונה אשם בכסף שקלים מאי לאו זדון עדים לא זדון עצמו ת"ש [י]היו שתי כתי עדים כפרה הראשונה ואחר כך כפרה השניה שתיהן חייבות מפני שיכולה עדות להתקיים בשתיהן [יא]בשלמא שניה [ו] תחייב דהא כפרה לה כת ראשונה אלא ראשונה אמאי מיחייבא הא

הזיד בשבועת הפקדון והתרו בו מהו. פירש נקוטרס דכשבועת העדות ליכא למבעי הך בעית מסוס לתין התרמת ולתי כשבועת העדות דמי יודע שהם יודעים לו עדות ואין נראה לגמ שפסק כיון דלמותרה אין פסק דהא בעדים זוממין מי הוו נראין להמתריס שהם אין יודעין אם הם מסקריס והא לגמ בעי הך בעית מסוס לתין התרמת ולתי כשבועת העדות דמי יודע שהם יודעים לו עדות ואין נראה לגמ שפסק כיון דלמותרה הוה מתרינן להו אף על גב דאיכא למימר שהם יודעים לו עדות ויכול להתרות בו: **לא אשכחן מזיד דמייתי קרבן.** לאו דוקא כל המוכה קאמר שהרי ד' מביאין על הזדון כשגגה הבא על השפחה (ג) וזיר שנטמא ושבועת העדות ושבועת הפקדון[ו]: **ס"ג** אמרו ליה מצינו ממוכה הימנה שבועת הפקדון שמייתין על זדונה מכות ועל שגגתה אשם בכסף שקלים מדקאמר על זדונה מכות מכלל דאתרו ביה וקאמר מכות מי אין קרבן לא ומאי חומרא דניחא ליה לאיניש דמייתי קרבן ולא לילקי אמר להו רבא בר איתי הא גופא קשיא דקאמר ר"ש אבל לרבנן קרבן נמי מייתי אמר להו רב כהנא בר מינה דההיא דאנא תנינא לה והכי תנינא לה אחד זדונה ואחד שגגתה אשם בכסף שקלים ומאי חומרא דאילו התם חטאת בת דנקא והכא אשם בכסף שקלים וליגמר מינה דלמא דלא אתרו ביה ל"א ת"ש אין חייבין על שגגתה מה הן חייבין על זדונה אשם בכסף שקלים מאי לאו בדאתרו ביה ה"נ דלא אתרו ביה ת"ש לא אם אמרת בנזיר טמא שכן לוקה תאמר בשבועת הפקדון שאינו לוקה מדקאמר לוקה מכלל דאתרו ביה וקאמר תאמר בשבועת הפקדון שאינו לוקה אבל קרבן מייתי מאי אינו לוקה דאינו נפטר במלקות מכלל דנזיר טמא נפטר במלקות הא קרבן כתיב ביה התם דמייתי קרבן כי היכי דתיחול עליה נזירות בטהרה אמרוה רבנן קמיה דרבה אמר להו מכלל דכי לא אתרו ביה ואיכא עדים מיחייב כפירת דברים בעלמא הוא אלמא קסבר רבה הכופר בממון שיש עליו עדים פטור א"ל רב חנינא לרבה תניא דמסייע לך [ו]וכחש בה [ז]פרט למודה לאחד מן האחין או לאחד מן השותפין [ח]ונשבע על שקר פרט ללוה בשטר וללוה בעדים אמר ליה אי משום הא לא תסיינן באומר לויתי ולא לויתי בעדים לויתי ולא לויתי בשטר ממאי מדקתני וכחש בה פרט למודה לאחד מן האחין או לאחד מן השותפין האי לאחד מן האחין ה"ד אילימא דאודי ליה בפלגא דידיה הא איכא כפירה דאידך אלא לאו דאמרי ליה מתרוינן יזפת [ט]ואמר להו לא מחד מינייכו יזפי דהויא ליה כפירת דברים בעלמא ומדרישא כפירת דברים סיפא נמי כפירת דברים (סימן חובה כיתות דבעל הבית חומר נזירא) ת"ש אינו חייב על שגגתה ומהו חייב על זדונה אשם בכסף שקלים מאי לאו זדון עדים לא זדון עצמו ת"ש [י]היו שתי כתי עדים כפרה הראשונה ואחר כך כפרה השניה שתיהן חייבות מפני שיכולה עדות להתקיים בשתיהן [יא]בשלמא שניה [ו] תחייב דהא כפרה לה כת ראשונה אלא ראשונה אמאי מיחייבא הא

דפריך והא קרבן כתיב ביה פירוש הא כשוגג כתיב קרבן ולמאי קאמר מס לא לכפר ות"כ גילף מבשועת הפקדון דבמזיד לא יפטר במלקות אלא יעניד עליו קרבן ומבני כו': **פרט** לליה בשטר וללוה בעדים. כגון דאמר לא לויתי דכאומר לא כפועדי דמי: הכא

מילקא לקי קרבן לא מייתי. ולתם על גב דגבי שפחה כתיב (ויקרא יט) בקורת תהיה והכית את אשתו הא אמרן קרבן ס"ד דאע"ג דאתרו ביה לקי. ודחי מאי אינו לוקה דקתני דלא מיפטר במלקות אלא צריך קרבן. ואקשינן אי הכי האי דקתני תאמר בנזיר שלוקה מכלל דנזיר שנטמא מיפטר במלקות. והא בהדיא כתיב ביה וביום השמיני יביא שתי תורים וגו'. ושנינן האי קרבן דמייתי נזיר זה למיחל עליה נזירות בטהרה הוא ולא משום הזיד בטומאה: **אמרוה** להא שמעתא קמי דרבה אמר להו לדידכו דאמריתו דלא מיפטר במלקות היכא דאתרו ביה אלא צריך נמי קרבן אי לא אתרו ביה מילקא הוא דלא לקי הא קרבן חייב. ואע"ג דאיכא שהדי דהאי מקרון בהאי שעתא דמישתבע איתיה גביה אמאי כפירת דברים בעלמא נינהו. דהא הני שהדי מחייבי ליה בפקדון וליכא הכא כפירת ממון. וכל הנשבע כי האי גוונא היכא דאיכא שהדי פטור הוא: א"ל רב חנניה לרבה תניא דמסייעא לך ונשבע על שקר פרט ללוה בשטר וללוה בעדים. אמר ליה הא איכא לאוקומא בטוען לויתי ולא לויתי ממך לא בשטר ולא בעדים דבממון מודה ואינו כופר אלא בעדים. דהא ודאי לאו כפירת ממון היא. ורישא דהא מתניתא מוכחא הכי דקתני וכחש בה פרט למודה לאחד מן השותפין או לאחד מן האחים כו' ופשוטה היא: ת"ש אין חייבין על שגגת הפקדון. ומה הן חייבין על זדונו אשם בכסף שקלים. מאי לאו זדון עדים כגון דאיכא שהדי דהאי מקרון איתיה לגביה וקתני חייב אשם. ודחינן לא בזדון עצמו. פירוש כגון שהודה כי הזיד בשבועתו. דאמרי לא מיכפר לך עד דמיתית אשם: ת"ש היו [כ'] כתי עדים כפרה הראשונה כו'

מסורת הש"ס

ו) ריש"י מחק מ"ו, ג) לעיל לד:, ז) [שם], ד) לעיל לח:, ה) [שם לכ:], ו) [כלומר כריתות ט.].

תורה אור השלם

1. אוֹ מִבְּצַע אֲבִדָּה וְכִחֵשׁ בָּהּ וְנִשְׁבַּע עַל שֶׁקֶר עַל אַחַת מִכֹּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָאָדָם לַחֲטֹא בָּהֶנָּה:
ויקרא ה כב

הגהות הב"ח

(א) גמ' כשלמא שניה תתחייב וכו' אלא לתשובה ממתי תתחייב הא: (ב) ר"ש ד"ה לא תסכתן וכו' עד הפסקה חרופה ונ"ב: (ג) ד"ה מאי לאו זדון עדים שהתרו בו. נ"ב ה"ה אלא התרו בו נמי קשיא לרבה אלא חזדון עדים לא מכשמת לה אלא כהתרו בו דאי לא התרו בו לימא שפיר ולימא לשמיע שפיר ודון:

מוסף רש"י

מאן תנא כו' ר"ש. דאמר לא עשה כי מיד כשוגג (לעיל כד:). **דהא כפרה לה כת ראשונה.** ואין לו עדים אלא אלו ואמנם שהפסיקו בכפילתן. (לעיל לב:).

רבינו חננאל

הזיד בשבועת הפקדון והתרו בו מהו. כיון [דמייתי] קרבן על הזיד כשוגג לא לקי [או דלמא כו'] או דלמא תרוייהו מיחייב. א"ל מדתניתן חמורה ממנו. פירוש משבועת העדות שבועת הפקדון שחייב על זדונה מכות ועל שגגתה אשם בכסף שקלים ש"מ שאם הזיד לוקה ואין מביא קרבן. ואוקמוה להא לרבי שמעון דסבר לא ניתנה זדון שבועת הפקדון לכפרה בקרבן. ומאי חומרא דשבועת הפקדון משבועת העדות דניחא ליה לאיניש דייתי קרבן ולא לילקי. אי נמי בשבועת העדות כתיב נקבה מן הצאן כשבה וגו' אפילו תימא בת דנקא. ובפקדון אשם בכסף שקלים. ואמר להו רב כהנא הא מתניתא לאו הכי שנייה כדקאמרינן. אלא הכי שנייה שבועת הפקדון אחד שגגתה ואחד זדונה אשם בכסף שקלים. ונפשוט מינה דלא לקי ואפי' בזדונה. ואמרינן דלמא מתניתא בדלא אתרו ביה. ואתינן למפשטה מהא דתניא בספרי דבי רב לא [אם]

רבינו חננאל (המשך)

אמרת בשבועת הפקדון דאינו לוקה תאמר בנזיר שנטמא שלוקה הואיל ולוקה לא יביא קרבן ת"ל וכפר עליו מאשר חטא על הנפש דברי ר' יאשיה רבי יונתן אומר בפחע זה שוגג. פתאום זה אונס. מדקתני בנזיר שלוקה. מכלל דאתרו ביה וקתני לא אם אמרת בשבועת הפקדון שאינו לוקה. ש"מ דאע"ג דאתרו ביה בשבועת הפקדון לא לקי. ודחי מאי אינו לוקה דקתני דלא מיפטר במלקות אלא צריך קרבן. ואקשינן אי הכי האי דקתני תאמר בנזיר שלוקה מכלל דנזיר שנטמא מיפטר במלקות. והא בהדיא כתיב ביה וביום השמיני יביא שתי תורים וגו'. ושנינן האי קרבן דמייתי נזיר זה למיחל עליה נזירות בטהרה הוא ולא משום הזיד בטומאה: **אמרוה** להא שמעתא קמי דרבה אמר להו לדידכו דאמריתו דלא מיפטר במלקות היכא דאתרו ביה אלא צריך נמי קרבן אי לא אתרו ביה מילקא הוא דלא לקי הא קרבן חייב. ואע"ג דאיכא שהדי דהאי מקרון בהאי שעתא דמישתבע איתיה גביה אמאי כפירת דברים בעלמא נינהו. דהא הני שהדי מחייבי ליה בפקדון וליכא הכא כפירת ממון. וכל הנשבע כי האי גוונא היכא דאיכא שהדי פטור הוא: א"ל רב חנניה לרבה תניא דמסייעא לך ונשבע על שקר פרט ללוה בשטר וללוה בעדים. אמר ליה הא איכא לאוקומא בטוען לויתי ולא לויתי ממך לא בשטר ולא בעדים דבממון מודה ואינו כופר אלא בעדים. דהא ודאי לאו כפירת ממון היא. ורישא דהא מתניתא מוכחא הכי דקתני וכחש בה פרט למודה לאחד מן השותפין או לאחד מן האחים כו' ופשוטה היא: ת"ש אין חייבין על שגגת הפקדון. ומה הן חייבין על זדונו אשם בכסף שקלים. מאי לאו זדון עדים כגון דאיכא שהדי דהאי מקרון איתיה לגביה וקתני חייב אשם. ודחינן לא בזדון עצמו. פירוש כגון שהודה כי הזיד בשבועתו. דאמרי לא מיכפר לך עד דמיתית אשם: ת"ש היו [כ'] כתי עדים כפרה הראשונה כו'

זז א מיי' פ"ז מהלכות שבועות הלכה ח ופרי"מ הלכה כ):
יח ב ג מיי' שם פ"ח הלכה יב:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com